

Evropska komisija

Doniranje hrane v EU

Smernice za darovanje hrane

16. oktobra 2017 je Evropska Komisija sprejela smernice EU o doniranju hrane, da bi s tem olajšala predelavo in preraždelitev varne in užitne hrane tistim, ki jih potrebujejo.

“Živilski odpadki imajo tudi pomemben družbeni vidik:

olajšati je potrebno doniranje hrane, ki je sicer še vedno užitna, vendar pa je zaradi logističnih ali tržnih razlogov ni več mogoče komercializirati.”

(Zapiranje zanke - akcijski načrt EU za krožno gospodarstvo, COM (2015) 614 Final)

Namen smernic:

Pojasniti ustrezne določbe v zakonodaji EU in pomoč pri odpravi ovir za prerazporeditev hrane v sedanjem regulativnem okviru EU.

Cilji smernic:

Olajšati skladnost delovanja ponudnikov in prejemnikov presežne hrane glede na ustrezne zahteve ki jih vsebujejo predpisi EU (higiena in varnost hrane, sledljivost, odgovornost, DDV, itd.). Spodbujanje enake razlage pravil EU ki se nanašajo za prerazporeditev presežkov hrane, s strani organov nadzora v državah članicah.

EU se zavezuje, da bo dosegla cilj trajnostnega razvoja iz točke 12.3, t.j., da do leta 2030 na ravni maloprodaje in potrošnikov prepolovi živilske odpadke na prebivalca, ter zmanjša izgube hrane v proizvodnih in dobavnih verigah, vključno z izgubami po izvedeni žetvi.

Od kmetije do krožnika

Živilski odpadki nastajajo na vsaki stopnji vrednostne živilske verige, in vzroki za to so kompleksni. Za preprečevanje živilskih odpadkov se zato moramo preusmeriti v krožno gospodarstvo in bolj trajnostne prehranske sisteme.

Glavni poudarek pri preprečevanju nastajanja živilskih odpadkov bi moral biti v tem, da se nastanek presežkov hrane omejuje že v vsaki fazi prehranske verige. Takoj ko se le ti pojavijo, je najboljša rešitev, ki zagotavlja tudi njihovo najvišjo uporabno vrednost - ne da bi se pri tem ogrozila sama varnost hrane - da se prerazporedijo za prehrano ljudi.

Vsako leto v EU nastane **88 milijonov ton živilskih odpadkov** (20% od celotne količine proizvedene hrane)

kar ocenjeno stane približno **143 milijard EUR** (FUSIONS, 2016).

Paradoks številčnosti in pomanjkanja

Približno 112 milijonom državljanov EU grozi revščina ali socialna izključenost, in več kot 40 milijonov ljudi si ne more privoščiti kakovostnega

obroka z mesom, ribami ali vegetarijanskim nadomestkom vsak drugi dan (Eurostat).

#FoodDonationGuidelines #EUCircularEconomy #FoodWasteEU

Smernice EU o doniranju hrane v vašem jeziku lahko prenesete na tej povezavi:

ec.europa.eu/food/safety/food_waste/eu_actions/food-donation_en

Smernice EU o darovanju hrane se osredotočajo na vprašanja, ki jih je treba obravnavati na ravni EU. Pri tem pa je potrebno je upoštevati tudi pravila in smernice držav članic, kadar je to potrebno.

 Saving Food Together

Evropska
komisija

Podatki o hrani in prerazporejanje

Bistvenega pomena je, da se potrošnikom zagotovi dostop do jasnih, celovitih in zanesljivih informacij o živilih, da bi lahko bil njihov izbor zavesten in varen.

V primerih prerazporeditve presežkov hrane, se mora končnim upravičencem zagotoviti dostop do enakih informacij, kot se zahtevajo in zagotovijo v primeru nakupa živil v trgovini.

Informacije, potrebne v primeru predpakiranih živil

Končnemu uporabniku morajo biti posredovane in zagotovljene osnovne informacije o doniranih živilih. Obvezne informacije o živilih se morajo nahajati neposredno na embalaži ali na etiketi ki je priterjen nanjo.

V nekaterih primerih (odvečna hrana, ki ni namenjena končnemu potrošniku ali gre za hrano ki je namenjena dobavi obratom javne prehrane), se lahko informacije o živilih predložijo tudi v komercialnih dokumentih, ki spremljajo živilo.

Informacije, potrebne za živila kin iso predpakirana (nepredpakirana živila)

Donacije nepredpakiranih živil so dovoljene, če potrošniki ob tem prejmejo vse obvezne informacije. Obvezne informacije so omejene na prisotnost alergenov, prav tako pa tudi na morebitne vse druge dodatne informacije, ki so zahtevane z nacionalni predpisi.

Jezikovne zahteve

V primeru podarjene hrane, morajo biti obvezne informacije o živilih zagotovljene v uradnem jeziku (-ih) države ali v tujem jeziku, ki je za potrošnike brez težav in zlahka razumljiv.

Označevanje z datumom uporabnosti

Oznaka "Uporabno do" oz. "porabiti do" obvešča potrošnike o varnosti hrane

doniranje hrane po poteku datuma "uporabno do" ni dovoljeno
donatorji morajo zagotoviti zadosten rok uporabnosti, da se omogoči varna prerazporeditev in uporaba s strani končnega potrošnika

Oznaka "Uporabno najmanj do" obvešča potrošnike o kvaliteti hrane

doniranje hrane po poteku datuma "uporabno najmanj do" je dovoljeno

Pri prerazporejevanju hrane z oznako "Uporabno najmanj do", je trenutni nosilec živilske dejavnosti odgovoren za zagotavljanje ustreznih pogojev skladiščenja in neoporečnost embalaže.

Primer jajc:

jajca imajo datum uporabnosti "Uporabno najmanj do", ki je določen na 28 dni od trenutka ko so bila znesena, vendar jih ni več mogoče prodati na drobno po 21 dneh od dne ko so bila znesena

donacija jajc je dovoljena po izteku 21-dnevnega roka, pod pogojem da trenutni nosilec živilske dejavnosti predela jajca, preden jih da na voljo potrošnikom

Ustrezna zakonodaja EU

Informacije o živilih za potrošnike (Uredba (EU) št. 1169/2011)

Poleg tega so nekatere države članice glede tega sprejele tudi dodatna nacionalna merila in/ali smernice.

Saving Food Together

Smernice EU o darovanju hrane se osredotočajo na vprašanja, ki jih je treba obravnavati na ravni EU. Pri tem pa je potrebno je upoštevati tudi pravila in smernice držav članic, kadar je to potrebno.

#FoodDonationGuidelines #EUCircularEconomy #FoodWasteEU

Smernice EU o doniranju hrane v vašem jeziku lahko prenesete na tej povezavi:

ec.europa.eu/food/safety/food_waste/eu_actions/food-donation_en

Darovanje hrane v EU: varnost hrane in higijenska pravila

EU je zavezana zagotavljanju varne, hranljive, visokokakovostne in cenovno dostopne hrane za svoje državljane. Vsi potrošniki morajo biti v enaki meri zaščiteni z enakimi standardi za **varnost hrane**, ne glede na to, ali se živilo trži neposredno potrošnikom ali se prerezporeja tistim, ki so v stiski.

Darovanje hrane mora biti v skladu s **splošno živilsko zakonodajo** in pravili **EU o higieni živil**, ki se uporabljajo za vse nosilce živilske dejavnosti. Kot dodatek temu so nekatere države članice sprejele tudi nacionalne ukrepe in/ali smernice s tega področja.

Splošne higijenske zahteve

Splošne higijenske zahteve veljajo za vse prehrabene proizvode v vseh fazah prehranske verige. Pravila EU o higieni živil so splošna in zagotavljajo veliko mero prožnosti glede na vrsto obrata, vendar pogosto vključujejo:

- registracija obrata pri pristojnih organih
- uporaba dobrih higijenskih praks
- izvajanje postopkov, ki temeljijo na načelih analize nevarnosti in kritične nadzorne točke (HACCP).

Ustrezna zakonodaja EU

splošni Zakon o živilih (Uredba (ES) št. 178/2002)

Sveženj predpisov o higieni živil (Uredba (ES) št. 852/2004 in 853/2004)

Hrana živalskega izvora

Trgovci na drobno in organizacije ki prerezporejajo živila **živalskega izvora** (mesni proizvodi, ribiški proizvodi in proizvodi iz akvakulture, mlečni proizvodi, jajca in jajčni proizvodi itd.), **morajo uporabljati posebne higijenske zahteve iz Uredbe (ES) št. 853/2004**, da se zaščiti javno zdravje, kot na primer

- Odobritev s strani nacionalnih organov pred začetkom izvajanja donacij
- Posebne in podrobne določbe o temperaturi

Izjeme od teh posebnih higijenskih zahtev je mogoče odobriti v primerih ko dejavnost trgovcev na drobno ostane obrobna, omejena in lokalna, ali pa je omejena na transport in skladiščenje.

Sektorji za turizem, gostinstvo in prehrano

V sektorjih za **turizem, gostinstvo in prehrano** je doniranje hrane zaradi pravil o varni prehrani bolj omejeno, vendar je za vsak posamezen primer posebej možno opredeliti in **oceniti priložnosti** za to. Na primer, hlajenje presežnih obrokov na koncu izvedene storitve lahko olajša darovanje te hrane. Nekatere države članice in trgovinske organizacije so že razvile ali trenutno **razvijajo posebne smernice za to področje**.

Zamrzovanje presežkov hrane

Hrana živalskega izvora ki je namenjena zamrzovanju, je **potrebno zamrzniti brez nepotrebne odlašanja**, t.j. takoj po izvedeni proizvodnji. Ta zahteva ne velja za trgovce na drobno, ki dobavljajo hrano drugim nosilcem živilske dejavnosti (npr. banke hrane), v kolikor je ta **dejavnost obrobna, lokalizirana in omejena**.

Države članice, ki dovoljujejo zamrznitev hrane živalskega izvora za namene prerezporeditve, bi morale glede tega sprejeti **ustrezna nacionalna merila**, ter o tem uradno obvestiti Evropsko komisijo in druge države članice.

#FoodDonationGuidelines #EUCircularEconomy #FoodWasteEU

Smernice EU o doniranju hrane v vašem jeziku lahko prenesete na tej povezavi:

ec.europa.eu/food/safety/food_waste/eu_actions/food-donation_en

Smernice EU o darovanju hrane se osredotočajo na vprašanja, ki jih je treba obravnavati na ravni EU. Pri tem pa je potrebno je upoštevati tudi pravila in smernice držav članic, kadar je to potrebno.

 Saving Food Together

Evropska komisija

Finančna pravila v primeru donacij hrane

Davčne ovire ne bi smele preprečevati darovanja hrane.

Davek na dodano vrednost (DDV) lahko vpliva na prenos presežkov hrane med donatorji, bankami hrane in drugimi dobrotelnimi organizacijami.

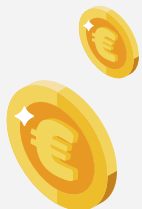
Prilagoditev pravil iz naslova DDV in drugih fiskalnih instrumentov lahko zagotovi gospodarske spodbude za doniranje hrane in s tem podpira prerazporeditev presežne hrane in preprečevanje nastajanja živilskih odpadkov.

Davek na dodano vrednost

Zakonodaja o DDV ki se uporablja v državah članicah EU, lahko včasih vpliva na darovanje hrane. S prilagoditvijo pravil, ki se uporabljajo v primerih ko se blago izroča brezplačno (člena 16 in 74 Direktive o DDV), lahko države članice olajšajo darovanje presežkov hrane za dobrodelne namene.

Odbor EU za DDV se je dogovoril o smernicah za zagotovitev enotne uporabe Direktive o DDV v državah članicah.

"[...] davčna osnova je nakupna cena doniranega blaga (ali podobnega blaga ali, če ni nakupne cene, nabavna cena blaga), prilagojena stanju tega blaga v času, ko se donacija opravi [...]"

V nekaterih državah članicah se ob doniranju hrane plača le nizek DDV ali se ta sploh ne plača, saj se smatra, da je vrednost doniranega živila, ki je blizu izteka roka uporabnosti, označenega z oznako „uporabno najmanj do“ ali „porabiti do“, majhna, ali da je tako živilo brez vrednosti.

Ustrezna zakonodaja EU

Direktiva o DDV (Direktiva Sveta 2006/112 /ES) – Države članice so odgovorne za prenos teh določb v nacionalno zakonodajo.

Davčne spodbude

Nekatere države članice si prizadevajo spodbuditi doniranje hrane s ponujanjem:

Davčnih olajšav

na Portugalskem lahko donatorji odštejejo 140 % vrednosti hrane ob doniranju, če se hrana uporabi za socialne namene (kot je dobava bankam hrane), pri čemer je olajšava omejena na 8/1 000 prometa donatorja.

140%

60%
35%

Davčnih odbitkov

V Franciji in Španiji se lahko 60 % oziroma 35 % neto knjigovodske vrednosti donirane hrane uveljavlja kot davčna olajšava za pravne osebe, kar pomeni, da lahko donatorji hrane delež vrednosti donirane hrane odštejejo od svojega davka od prihodkov pravnih oseb

#FoodDonationGuidelines #EUCircularEconomy #FoodWasteEU

Smernice EU o doniranju hrane v vašem jeziku lahko prenesete na tej povezavi:

ec.europa.eu/food/safety/food_waste/eu_actions/food-donation_en

Smernice EU o darovanju hrane se osredotočajo na vprašanja, ki jih je treba obravnavati na ravni EU. Pri tem pa je potrebno je upoštevati tudi pravila in smernice držav članic, kadar je to potrebno.

 Saving Food Together